

“Pealegi on õpetaja viisakas inimene ja kuulekas kodanik. Enamasti.”

KADRI PULK, õpetaja.
Lk 5

Kärdla tahab võimaliku võiduraha eest laululava

Facebooki grupis “Hiiumaa heaks” ja Kärdla koduleheküljel algatati arutelu, mida teha lauluvõistluse võimaliku võidusummaga. “Et saaks aimu hiidlaste endi arvamusel, kuhu heategevusraha võidu korral suunata. Lisaks on meil olemas ka Ott Leplandi arvamus,” ütles Kärdla linnavalitsuse teabe- ja projektijuht **Annely Veevo**.

Teades, kuhu heategevuslik võidusumma läheb, on rahval enam motivatsiooni omade poolt hääletada. Reede õhtul selgitatigi Kärdla kultuurikeskuses välja kohalike seisukoht.

Kärdla rahvas (kellest moodustasid tugeva enamiku kahe laulma kutsutud koori lauljad) otsustas “karu naha” saatuse. “Kui Kärdla peaks saama laulupealinna, siis plaanitakse raha kasutada Kärdla laululava taastamiseks,” selgitas Kärdla kooli muusikaõpetaja **Timo Lige**.

Laululava rahastamise plaan võitis teisi ettepanekuid (tomograaf, kultuurikeskuse kinotehnika, muusikakooli helitehnika, gümnaasiumi muusikaklassi helitehnika ja instrumendid, noortekeskus, Kärdla kiriku tornikuppel, mänguväljak) muljetavaldava eduga.

“Nüüd jääb üle veel Kärdla laulupealinnaks hääletada ja saabki laululava korda!” tõdes Lige.

Lootust on, sest esimese “Laulupealinna” saate võitsid Ott Lepland ja tema 77-aastane vanaema Naima, kelle südamlik esitus tõi nii mõnelegi pisara silma. “Ma ei ole kunagi hääleseadet saanud. Aga ma väga tahan laulda,” ütles Oti vanaema pärast saadet.

Hiiumäe Nädal

KÄRDLA ON KÕRGHOONEGA PÄRI

LK 2

PÜHALEPA ON IKKA VEEL PEREARSTITA

LK 3

Hiiumäe Nädal

Saarte Hääli

Neljapäev, 6. oktoober 2011

HIIDLASTE NÄDALALEHT

Nr 40 (60)

Hind 0,64 € / 10 krooni

MEISTER JA SELL: Halulaeva nooremmeister Andrus Padu (punase mütsiga) selgitab Argo Nõmmele, mida peaks laevaehitusel silmas pidama.

URMAS LAURI

Halulaev hakkab kaari kasvatama

Suursadamas ollakse halulaeva ellin- gul ametis emapuu viimistlemisega ning üsna pea hakatakse juba esimesi kaari paigaldama. Tööd teevad pikaajaliste töötute koolitusprogram- mis osalejad ja kaasa löövad ka vabatahtlikud.

Urmast Lauri
urmas.lauri@hiiumaaleht.ee

“Oleme emapuu mõõtu saanud, see on oluline samm,” ütles halulaeva ehitamise eestvedaja **Ain Tähiste**. Mehed tegelevad praegu ahtriotsa täitepuidu paigaldamisega. “Võõr ja täav on mõõtu tahutud, tasapisi paneme juba uusi tükkke laeva külge.”

Kui mõni aeg oli laevast olemas vaid üks tükk ehk emapuu, siis praeguseks on 40–50 eri tükki valmis, sest osa kaari on ellinul juba paigaldamist ootamas. “Aga neid tükkke tuleb ju sadu, praegu oleme veel ikka üpris alguses,” nentis Tähiste. “Teeme praegu abivahendit, mille abil saab liimitavad detailid tungrauaga kokku pressida,” rääkis Käina mees **Indres Krimm**. Koos Kalju Liivamäe ja Lõpelt ja Raigo Luubiga Putkastest nad selle sakilise riistapuu kallal mässasidki.

“Kõik on huvitav,” sõnas Krimm. “Mida ma seal kodus nukrutsen, parem tulen välja, liigun ringi, näen teisi inimesi. Ma ei kopita kodus. Targemaks saab ka,” ütles pikaajaliste töötute koolitus-

kursusel osalev mees. “Me teeme kaare šabloone, et nende abil otsida materjali hunnikust sobilik puit,” ütles Seljaküla mees Argo Nõmme, kes koos Kärdlas elava Avo Randiga paksust papist kujundeid välja lõikas.

Laevaehitamise Nõmm varem kokku puutunud pole. “Õppinud olen haljastust ja üldehitust, Saaremaalt sain ka müürsepa kutsetunnistuse,” rääkis noormees. “Asja mõte ongi, et kuni noorust on, käin maailmas ringi ja õpin.”

Halulaeva meister on Läänemaa mees Jorma Friberg, kes on seni ehitanud kümme mekond suuremat ja väiksemat puulaeva. “Meie põhimeister on jätkuvalt Jorma Friberg,” lausub Ain Tähiste. “Aga oleme ka oma saarelt leidnud häid mehi. Selle laeva nooremmeister on Andrus Padu.” Kui laev valmis saab, võib arhitektihaaridusega Padu end juba laeva- meistriks nimetada.

“Ain kutsus, käskis tulla,” sõnas nooremmeister Padu napilt. Seni on Andrus Padu ehitanud paate ja peent mööblit. “Julgust ja pealehakkamist on vaja,” ärgistas noormees halulaeva pealik Tähiste.

“Konsulteerime ja Jorma käib vajadusel kohal, aga ega meil väga palju mõistusest puudus pole olnud,” lausub Tähiste.

Halulaeva ehitamiseks saadi tuge Inno ve pikaajaliste töötute koolitusprojek- tist. Koolitatava grupi suurus on üle 30 inimese. Laevaehituse ja renoveerimisega tegeletakse Laukal ja Suursadamas.

Naised õpivad õmblemist ja käsitööd. “Naised lõpetasid just esmase toidukoolituse,” ütles Tähiste.

Meeste raskem puutöö on halulaeva juures, projekt “Lestalaev” ehk vana laeva renoveerimine toimub Laukal. “See on üks vana vurtsulaev, vana puidust traal,” selgitas Ain Tähiste. Mehed saavad ka sepakoolitust.

Millal halulaev valmis saab? “Igal pool keerutan ja ütlen, et see on tundides, kindlat kalendripäeva ei julge öelda,” muheles Ain Tähiste. “Läheb ikka päris hästi. Kogu aeg läheb natuke tem- pokamalt, natukene paremini, natuke kiiremini, kui olin julgenud arvutada. Loodan, et aasta lõpuks on laeva luuke- re juba näha ning valmisloigatud kaared on siis peal.”

Koolitusprogramm aitab halulaeva ehitamisega edasi liikuda. “Jätkuvalt tuleb tänulik olla RMK-le, kes toetab materjaliga, lisandunud on teisi toetajaid ja üks muud projektikesed on ka üht-teist andnud,” selgitas Tähiste. Töötute koolitamise projekti toel jõutakse keretööga päris kaugele. Otsust on ootamas rahvusvaheline Interregi projekt. “Ja selgust pole veel, kuidas laevale masin peale os- tetakse,” ütles Ain Tähiste.

Praegune laevaehitus on töö, mida Hiiumaal tehti viimati 65 aastat tagasi. “Nullist ehitatud viimane laev jäi Öngu rannas 1944. aastal pooleli, Koolmeister ehitas,” sõnas Ain Tähiste.

Prügisõda jätkub ilmselt kohtus

Viimase kuu jooksul on tekkinud konflikt Hiiumaa omavalitsuste liidu ja AS-i Veolia Keskkonna- teenused vahel, kuna viimane ei pressi jäätmeid enne mandrile vedamist kokku omavalitsuste- le kuuluvas Hiiumaa prügilas, vaid teeb seda ise.

Hiiumaa omavalitsuste liidu (HOL) esimees **Jaanus Valk** ei näe konflikti lahendamiseks kohtus- käigule alternatiivi. “Ma ei usu, et me paremaid lahendusi leiame,” märkis ta rahvusringhäälingu raadiouudistele antud intervjuus.

HOL-il on jäätmeveo leping Veolia Keskkonnateenustega, kes võitis jäätmeveo korraldamise konkursi. Pakkumiskutse dokumendites oli küll kirjas nõue viia segaolmejäätmed Hiiumaa prügilasse, kuid Veolia loobus seda tegemast. Selle asemel pressib Veolia jäätmed ise kokku ja jätab ühe lüli prügiveoketist välja. Nii hoiab Veolia raha kokku, kuid jätab Hiiumaa prügilat tuluta.

Jaanus Valk ütles, et hanke tingimused ja leping on allkirjad saanud ning Veolia oli toona nende tingimustega nõus. Veolia väidab tema sõnul, et Hiiumaa prügilas on jäätmete kokkupressimine liiga kallis ning ettevõtte endal on odavamad lahendused.

Veolia Keskkonnateenuste juhatause liige **Argo Luude** leiab konkurentsiameti hinnangule viidates, et ettevõtte on õigus ise jäätmeid kokku pressida ja mandrile prügilasse viia. Luude sõnul on OÜ Hiiumaa Prügilat jäänud saarel ainuvalitsevasse seisuga firma piirab ettevõtlusvabadust.

Juriidiliselt ei ole ühtegi alust öelda, et Hiiumaalt kogutud jäätmed tuleks viia Hiiumaal rajatud ümberlaadimisjaama. Seda enam, et selles ümberlaadimisjaamas ei tehta jäätmetega midagi muud, kui pressitakse need kokku press- konteinerisse ja viiakse Tallinna jäätmete taaskasutuskeskusesse. Täna viime meie need jäätmed täpselt samamoodi Tallinna jäät- mete taaskasutuskeskusesse, pres- sime need jäätmed samamoodi konteinerisse kokku, ainult selle vahega, et me ei pressi neid kokku Hiiumaa jäätmejaamas,” rääkis Luude.

Argo Luude ütles, et Hiiumaal asuval jäätmete ümberlaadimisjaamal ei ole ainuõigust antud turul ainukesena tegutseda. “Selline õigus ei teki pelgalt asjaolust, et ettevõtte kuulub omavalitsustele või et omavalit- sused sätestavad sellise tingimuse hankedokumendis,” lausub Luude ja lisas, et Võru linnavalitsus on sarnase vaidluse läbi käinud ja kaotanud.

Urmast Lauri

ALATI AO ODAVALT

KONSUM

Nädalalõpupakkumised neljapäevast-pühapäevani

A-VORST PEEKON KÜÜSLAUGUGA, kg

4.49 6.15 **-27%**

70.25 EEK

NÕO LÕUNA SARDELL 480g /kg 2.81/

1.35 1.85 **-27%**

21.12 EEK

DORIS PIKATERALINE KIIRKEEDURIIS 4x125g /kg 1.58/

0.79 1.09 **-27%**

12.36 EEK

ÜRDISAI 280g Hiiumaa Pagar /kg 1.86/

0.52 0.61 **-15%**

8.14 EEK

EESTI HELE ÕLU A.LE COQ PILSNER 4,2% 0,5l /1 0.90/

0.45 + pant 0.08

7.04 EEK

Pakkumised kehtivad 6. - 9. oktoobrini. Toodete tavahinnad on Hiiumaa Konsumi põhjal 30. septembri seisuga. Pildidel on illustreeriv tähendus.